

سه چالش سرمایه‌گذاران خصوصی پتروشیمی

و کاهش ریسک‌های سرمایه‌گذاری در کلیه زمینه‌های مرتبط اعم از سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، قوانین و مقررات و دیگر عوامل تأثیرگذار شرط لازم و پس از آن توجیه‌پذیری اقتصادی مطلوب طرح‌های توسعه‌ای مهمترین عامل ایجاد جذابیت و شرط کافی تحقق این امر می‌باشد. اصولاً واحدهای پتروشیمی عمدتاً نیازمند حجم سرمایه‌گذاری قابل توجهی می‌باشند و از طرف دیگر با توجه به قیمت نفت خام و ارزش حرارتی سوخت‌های فسیلی در صنایع نفت و پتروشیمی، رشد ارزش افزوده عموماً به صورت بطئی و تدریجی از نفت خام تا محصولات پتروشیمی که اکثراً محصولات میانی بوده و خوراک واحدهای پایین‌دستی می‌باشند، صورت می‌پذیرد. در نتیجه توسعه صنایع پایین‌دستی که تولیدکننده محصولات نهایی یا محصولات نهایی که به مصرف‌کننده نهایی نزدیکتر می‌باشند و از ارزش افزوده بیشتری برخوردار می‌باشند بسیار ضروری است. به همین دلیل، اصولاً با تکیه به توانمندی‌ها و مزیت‌های هر کشور در ابتداء باید برنامه راهبردی توسعه در یک زنجیره عمودی، متشکل از صنایع بالادستی، میانی و پایین‌دستی بررسی و تدوین گردد. شایان ذکر آنکه درحال حاضر به دلیل ریسک‌های مضاعفی که بر صنایع کشور تحمیل می‌گردد، هزینه سرمایه‌گذاری، هزینه‌های جاری، مدت اجرای پروژه‌ها و ... به مراتب از مقادیر پیش‌بینی شده بیشتر می‌گردد و پس از راه‌اندازی و شروع بهره‌برداری نیز این موضوع با افزایش ریسک‌ها و هزینه‌های تأمین قطعات، تولید، فروش و دیگر هزینه‌های مالی بسیار سخت‌تر خواهد شد. لذا در مرحله اول قیمت خوراک باید به گونه‌ای تعیین شود که طرح‌های مذکور از جذابیت سرمایه‌گذاری قابل قبولی برخوردار شوند.

مرتضی خالقی - مدیرعامل پتروشیمی اصفهان

اصلاح نگردد می‌تواند صنایع واگذار شده را به ورشکستگی و نابودی کشانده و کل فرآیند خصوصی‌سازی را که اقدامی لازم، قطعی و برگشت‌ناپذیر می‌باشد با خطر شکست روبه‌رو سازد. عمده این موارد به ترتیب اولویت موارد زیر می‌باشد.

۱- معضل خوراک هم به لحاظ نحوه قیمت‌گذاری، کمیت و کیفیت و هم به لحاظ عدم وجود قرارداد طولی‌مدت فروش.

۲- مشکل صندوق بازنشستگی صنعت نفت و عدم شفافیت در مورد تعهدات مالی منتقل شده به شرکت‌های واگذار شده به هنگام واگذاری.

۳- عدم پایداری شرکت‌های بالادستی و واگذار شده (بالایشگاه‌ها) به تعهدات قبلی ایجاد شده توسط کمیته تخصیص خوراک شرکت ملی پالایش و پخش و هیئت مدیره آن شرکت در مورد محصولات طرح‌های توسعه‌ای آنها به شرکت‌های پایین‌دستی که بر اساس خوراک اختصاص یافته اقدام به سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه‌ای خود کرده‌اند.

در عین حال، به طور طبیعی شرکت ملی صنایع پتروشیمی پس از کامل شدن فرآیند خصوصی‌سازی، دیگر نقش تصدی‌گری و بنگاهداری نخواهد داشت و بیشتر باید به کمک بخش خصوصی در تدوین سیاست‌های راهبردی دولت در زمینه توسعه صنایع پتروشیمی مشارکت و پس از تصویب و نهایی شدن سیاست‌های کلان کشور، پیگیر اجرای سیاست‌های مذکور در این زمینه باشد و به عنوان یک نهاد دولتی در جهت رفع مشکلات و تسهیل شرایط کار، سرمایه‌گذاری، کسب دانش و انتقال تکنولوژی اقدام نماید.

از سوی دیگر، قبل از هر چیز برای توسعه صنایع میان‌دستی و پایین‌دستی پتروشیمی تأمین امنیت سرمایه

نحوه قیمت‌گذاری، کمیت و کیفیت خوراک از چالش‌های اصلی سرمایه‌گذاران بخش خصوصی صنعت پتروشیمی است و نبود قرارداد بلند مدت فروش خوراک نیز مشکلاتی را برای بخش خصوصی ایجاد کرده است. به طور طبیعی شرکت‌های واگذار شده به علت خروج از ساختار دولتی و ورود به عرصه شبه دولتی یا خصوصی که تحت قانون تجارت اداره می‌شود با چالش‌های عدیده‌ای روبه‌رو می‌شوند که حل بهینه مشکلات ایجادشده رسالت اصلی شرکت‌های واگذار شده و هدف اصلی فرآیند خصوصی‌سازی می‌باشد که در نهایت منجر به ایجاد ارزش افزوده و سود متناسب با سرمایه‌گذاری‌های انجام شده خواهد شد. بزرگترین چالش شرکت‌های واگذار شده عدم شفافیت در زمان واگذاری می‌باشد که باعث تحمیل چالش‌هایی جدا از چالش‌های طبیعی فرآیند خصوصی به شرکت‌های واگذار شده می‌شود. بدیهی است که با هماهنگی و تعامل هر چه بیشتر وزارت نفت، سازمان خصوصی‌سازی، سازمان بورس و خریداران این موارد می‌تواند به حداقل یا کلاً حذف گردد.

شایان ذکر آنکه هر یک از این موارد در شرکت‌های واگذار شده اگر به سرعت توسط سازمان‌های ذی‌ربط بررسی و

تولیدی شدن لایه نفتی پارس جنوبی تا دو سال دیگر

عبدالحسین بیات از افزایش شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس خبر داد و گفت، با پیوستن مجتمع‌های پتروشیمی اروند و تندگویان و شرکت ره آوران فنون به جمع ۱۲ شرکت زیرمجموعه هلدینگ، شمار این شرکت‌ها به ۱۵ مورد افزایش یافت. معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی و مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأکید کرد، ورود مجتمع‌های تندگویان و اروند به جمع شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ برای تکمیل زنجیره ارزش محصولات پتروشیمی، یکی از اهداف اصلی شرکت ملی صنایع پتروشیمی بوده است. وی ادامه داد، برای مثال پتروشیمی تندگویان خوراک مورد نیاز خود را از پتروشیمی بوعلی سینا دریافت می‌کند و حضور آن در میان شرکت‌های زیرمجموعه می‌تواند نقش مؤثری در تکمیل زنجیره تولید و بهبود عملکرد هلدینگ داشته باشد. شرکت‌های عملیات غیرصنعتی ماهشهر (۱۰۰ درصد)، عملیات غیرصنعتی بازارگاد (۱۰۰ درصد)، مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی (۱۰۰ درصد)، پتروشیمی بین‌الملل (۱۰۰ درصد)، بازگانی پتروشیمی (۴۵ درصد)، مجتمع پتروشیمی مبین (۱۰۰ درصد)، پتروشیمی برزویه (۷۶/۵ درصد)، پتروشیمی پارس (۶۰ درصد)، پتروشیمی بوعلی سینا (۷۰ درصد)، پتروشیمی فجر (۷۰ درصد)، خوزستان (۷۰ درصد) و پتروشیمی بندرامام (۷۰ درصد) دوازده شرکتی بودند که تا پیش از این زیرمجموعه هلدینگ قرار داشتند. بیات درباره زمان واگذاری هلدینگ خلیج فارس در بورس گفت، واگذاری هلدینگ با واگذاری شرکت‌های تولیدی یا طرح‌های پتروشیمی مستقل به دلیل فرآیند طولانی ارزیابی قیمت شرکت‌های زیرمجموعه متفاوت است؛ از این رو زمان واگذاری قدری بیش از شرکت‌های مستقل خواهد بود.

بر اساس برنامه زمان‌بندی قرار است تولید اولیه از لایه نفتی پارس جنوبی به میزان ۱۳ هزار بشکه در روز در آذر ماه ۱۳۹۱ محقق شود. محسن سلیمانی فر، مجری طرح توسعه لایه نفتی پارس جنوبی در شرکت نفت و گاز پارس اظهار کرد، بر اساس تعهدات پیمانکار (پتروایران) لازم است یکسال پس از تولید اولیه، میزان نفت استخراجی از لایه نفتی به روزانه ۳۵ هزار بشکه افزایش پیدا کند. وی از امضای قرارداد ساخت شناور FPSO که عملیات بهره‌برداری، فرآوری، ذخیره و تخلیه نفت خام را انجام می‌دهد، در ماه آینده خبر داد و افزود، زمان لازم برای ساخت این شناور حدود ۲۳ ماه خواهد بود. پیش‌تر برای اجاره FPSO با یک شرکت نروژی قرارداد امضاء کرده بودیم که به دلیل ورشکسته شدن این شرکت، مجبور به برگزاری مناقصه مجدد شدیم. بر اساس این گزارش، طرح توسعه و بهره‌برداری از لایه‌های نفتی میدان گازی پارس جنوبی که با کشور قطر مشترک است، به منظور بهره‌برداری از نفت این میدان در دو مرحله صورت می‌گیرد. اطلاعات موجود نشان می‌دهد در پایان مرحله دوم توسعه لایه نفتی پارس جنوبی روزانه ۵۴ هزار بشکه نفت تولید خواهد شد. طرح توسعه لایه نفتی میدان گازی پارس جنوبی در اسفند ۱۳۸۳ به شرکت پتروایران واگذار شده است. مدیر طرح توسعه میدان گلشن و فردوسی در شرکت نفت و گاز پارس همچنین درباره آخرین وضعیت توسعه میدان‌های مستقل گلشن و فردوسی توضیح داد، تا کنون جاهای اکتشافی حفر شده و عملیات لرزه‌نگاری سه بعدی تکمیل شده‌اند. به گفته او شرکت SKS مالزی برای حضور در توسعه بخش بالادست میدان که قرارداد آن را امضاء کرده، منتظر نهایی شدن قیمت گاز در بخش (آل، ان، جی) است.